

HUKWASHI BUTAMBE MULU

Kalembe na Watson Goodman

Chapman & Hall, London & New York

BUKWASHI BUTAMBE MULU

“Bukwashi Butambe Mulu” I kuboywa kwa mavesese a mu bisonekwa mefwanañane mwendele mitwe ya myanda mitambe mu bipindi bishiañane bya Mukanda Ukola. Naitabija’mba bushintuludi butabuke buya bwa bisonekwa i Mukanda Ukola mwine.

Mwanda wa Leza utamba mulu kadi binebine udi na bukwasshi bukatampe ku mityima ya boba badi ne nzala ne kyumwa kwa kusaka bya boloke. Palamuka muntu pa mutyima, waleka mubi ne kwita Mfumwetu Yesu Kidishitu kwikala mu mutyima wandi, kadi ne kwitabija ne mutyima wandi onso padi Yesu Kidishitu bu Mupandiji, Mfumwetu ukesokwela kwadi ne kupana tusepo ne ndoe ku mutyima wa yewa mwitabije. Kino kyamfikile mu mwaka wa 1937. Kushilula ku kyokya kyaba kufika ne pano nkyalekele kino kipwano kilumbuluke kyondi ne Mfumwetu. Nakwisashila wipane kwadi ekale Mupandiji obe ne Mfumobe pano pano, shi wadi kwalongele kyo kala.

—Ami Watson Goodman

Ino nanshi Leza wetulombola mwaetusanshilwe'mba po twakidi babipyamambo, Kidishitu wetu-fwidile. —Bene Loma 5:8

Masobo a Pake po adi ke asake kufika, Yesu wayukile'mba kita-tyi kyami kibafika kya kutaluka pano pantanda ñende kudi Tata. Aye wadi usenswe bandi badi pano pantanda, webasenswe bikata-mpe mpata'nka ne kumfulo kwi-ne. —Yoano 13:1

Kekudipo udi ne kisanso kipi-tyile kino kya kwelela balunda nandi bumi bwandi. —Yoano 15:13

Ne Yesu Kidishitu Kamonyi ka binebine, Umbedi kusanguka mu

bafu, Mulopwe wa balopwe ba panopanshi, emupe buntu ne ndoe. Aye witusenswe, wetunyongo-lwele ku bupyamambo bwetu na mashi andi. —Kusokwelwa 1:5

Mwanda Leza byasenswe mpa-ta bapanopantanda, wapana Mwa-na wandi umo enka, amba muntu yense umwitabija kakonekapo, enhe, utambula bumi bwa nyeke ne nyeke. —Yoano 3:16

Yehova wamwekele kudi ami kala wanena'mba: Eyo, nakusans-wa ne buswe bwa nyeke ne nyeke-ke; po pa mwanda o nakukoka ne kanye ka lusa.

—Yelemia 31:3

I amo tu binebine, kifibwe kya bwine Leza i kikata: I aye wamwe-kele na ngitu ya bu muntu, wamwekejibwe na Muya Ujila bu moloke, kadi wamwenwe na bamwikeulu. Wasapwilwe umbukata bwa mizo ingi, waitabijibwe pano pantanda, watekwinwe mulu mu ntumbo. —1 Temote 3:16

Kungalwilo kwine Kinenwa wadi'ko, aye Kinenwa uno'u badi be-kele na Leza. Kadi aye Kinenwa uno wadi'nka Leza. . . . Kinenwa uno waalamukile ke muntu, wai-kala netu pamo, muyulwe buntu ne bubinebine. —Yoano 1:1 ne 14a

Byonso bino byafikile mwanda wa kufikijija byanene Vidye Mu-

kulu mudi mufumiki amba: "Nso-
ngwakaji mujike umo ukemita di-
mi, ukabutula mwana mwana-mu-
lume, bakamwinyika bu Ema-
nuele." (I kushintulula'mba:
"Leza udi netu.") —Mateo 1:22, 23

Tata ne ami twi umo.

—Yoano 10:30

Yesu wamulondolola'mba: "A
Fidipa! Naikala nenu kyaba kila-
mpe nenki, nanshi abe kundyuki-
lepo? Yewa ummona ami nankyo
wamone kala Tata, le i kika kadi
kyo konenena'mba: 'Witulombole
Shobe'? Lelo kwitabijepo'mba
ami ndi munda mwa Tata, Tata
nandi mwami?" —Yoano 14:9, 10a

Shi muntu unena'mba: "Yesu i Mwana Leza!" nankyo Leza wikele munda mwandi, nandi wikele mudi Leza. —1 Yoano 4:15

Mwikeulu wamulondolola'mba: "Muya Ujila ukakutukila podi ne bukomo bwa Mwine Mukatakata Mwine bukakuputa'nka bwa munjiñinyinya. O mwanda wakatelelwa bu Mwana Leza, yewa mwana okabutula'wa." —Luka 1:35

Mwanda mwana i mwitubutwi-lwe, mwana mwana-mulume i mwitupebwe po tudi; penepa buledi bwa ntanda bukekalanga pa kipuji kyandi; ino dijina dyandi dikenikwa bu-Wakwanwa, bu-Mukalañeni, bu-Leza Mukomokomo'

tu, bu-Shandya myaka yonso nyeke, bu-Mwana-mulopwe wa ndoe. —Isaya 9:6

Paadi ukisamba nabya, dikumbi dilelema lelelele, dyaiya dye-baputa, kadi mwaimvwanika diwi dyanena mu dikumbi'mwa, amba: "Uno i wami Mwana o nse-nswe, unsangaja pa mutyima. Mumvwaneyi!" —Mateo 17:5

Yesu wamunena'mba: "I ami omwene uno (Mwana wa Leza) wisamba nobe panopano'u!" —Yoano 9:37

Mwanda mudi aye (Kidishitu Yesu) mu ngitu yandi mwikele bu Leza bonso butuntulu. —Bene Kolose 2:9

Yesu webalondolola'mba: "Banwe mwi ba muno munshi, ami ne wa mulu. Banwe mwi bapanopantanda, ami ke ne wapanopantanda po. . . . Yesu webalondolola'mba: "Nemusapwila binebine tu'mba Abalahama'o kabutwilwe nansha ne kubutulwa kwine, ami ngidi'ko." —Yoano 8:23, 58

Mwana-mukaji wamunena'mba: "Ndyukile'mba Meshia, o batela bu Kidishitu, ukeya. Pakeya uketushintulwila byonso." Yesu wamulondolola'mba: "I ami uno wisamba nobe!" —Yoano 4:25, 26

Yesu nandi webalondolola'mba: "Ami enka ne mukate wa bumi.

Yewa wiya ko ndi kakekalapo ne nzala nansha patye, kadi yewa ungitabija nandi kakekalapo ne kyumwa nansha patye."

—Yoano 6: 35

Penepa Yesu wanena monka'mba: "Nemusapwila binebine'mba ami ne kibelo kya lupango lwa mikoko." —Yoano 10:7

Yesu nandi wamulondolola'mba: "Ami uno ne kisangukilo kadi ne bumi. Yewa ungitabija nandi ukekala mumi nansha ufwile."

—Yoano 11:25

Banwe mungitanga bu Mufundiji ne bu Mfumwetu. I amo tu bine ami ne Mfundiji kadi ne Mfumwenu. —Yoano 13:13

BINGELENGELE BIMO BYALONGELE YESU 5

Penepa wanena bibumbo kushikata pa biyombo. Wayata mikate itano'ya ne twita twa lui tubidi, watala meso mulu, wafwija Leza, watyumuna mikate'ya wapa bana ba bwanga nabo baabanya'yo ku bibumbo. Bonsololo badya, baikuta. Bana ba bwanga baboya'po ne bitenge dikumi ne bibidi biyule bibese byashele. Bonsololo badile kwabalwa'nka pabwipi ne bungi bwa bana-balume tununu tutano, kwampikwa kubadila'mo bana-bakaji ne bana. —Mateo 14:19-21

Shimona wamulondolola'mba: "A Mfumwami, twadi tubate bufuku bonso ketukwetepo nansha kamo. Eyo, nanshi byo wanena

abe, nankyo nkate bidi monka." Penepa byo batele'o mwapya mwita wa lui muvule mpata, makonde ke asanyika ne kusanyika.

—Luka 5:5, 6

Bampofu babidi nabo badi bashikete kwishinda. Byo baimvwe ne'mba i Yesu upita, baalula kwe-la mbila ponka'mba: "A Mfumwetu, Mwana Davida, witufwileko lusa!" Yesu webeta, kaebepangu-la'mba: "Musaka nemulongele kika le?" Nabo bamulondolola'mba: "A Mfumwetu, tusaka meso etuputuke." Penepa Yesu lusa lwa-mukwata, webatenga mu meso. Enka ponka'pa tu, bamona, ke bamulonda. —Mateo 20:30, 32b-34

6 YESU KIDISHITU I UMPANGI KADI I MFUMU

... Leza, aye mwine Umpangi wa bintu byonso, padi Yesu Kidi-shitu. —Bene Efisesa 3:9b

Mwanda i padi aye papangilwe bintu byonso bidi umadiulu ne bidi pano panshi pene, byonsololo bimweka ne byampikwa kumweka: mpona ya malopwe, ne mafumu, ne mabikavu ne lupusa lonso, byonso byapangilwe'nka na aye, kadi i byandi. —Bene Kolose 1:16

Kadi i enka Aye wapangile bintu byonso. I kutupu nansha kamo kapangilwe kwakubulwa Aye. —Yoano 1:3

Leza, mu ano mafuku a kumfulo, wetunenena mudi wandi Mwana, watudile bu mpyana wa

bintu byonso, kadi ne panopantanda pene wapangile'po'nka na aye. —Bahebelu 1:2

Bene Isalela bonso bafwanyinwe kuyuka binebine'mba uno Yesu o mwaipaile banwe ku musalabu, Leza wamutula bu Mfumwetu ne bu Meshia!

—Bilongwa bya batumibwa 2:36

Mwanda Kidishitu wafwile kadi wasanguka'mba ekale Mfumwandy bafu ne bomi bene.

—Bene Loma 14:9

Leza i wa bine ku milao yandi. I aye wemwityile kwikala mu kipwano kya Mwanandi Yesu Kidi-shitu Mfumwetu.

—1 Bene Kodinda 1:9

Penepa nankyo, abe le kyoponejeja mwanenu mwitabije i kika? Kadi i kika le kyofutulwila mwanenu? Mwanda batwe bonso tuke mana ku kidyе kya Leza.

—Bene Loma 14:10

Nakutyipila'nka ne kumeso a Leza ne a Kidishitu Yesu ukatyibila bomi ne bafwe bene kumo, nakutyipila'nka ne pa kwiya kwandi'nka ne mu Bulopwe bwandi mwine.

—2 Temote 4:1

Mwana Muntu pakeya mu ntumbo yandi bu mulopwe ne bamwikeulu bandi bonso, ukashikata pa kipona kyandi kya ntumbo. Bantu ba mizo yonsololo ya pano pa-

nshi bakakongakanyibwa kwadi. Nandi ukebakalañanya aba koku, aba koku, enka bwa mukumbi ukalañanya mikoko umbambuji.

—Mateo 25:31, 32

Mwanda Myanda Miyampe ino yo nsapula ilombola'mba i mudi Kidishitu Yesu mukatyibila Leza mambo a bilongwa byonso bifi-bwe bya bantu, mu dyodya Difuku.

—Bene Loma 2:16

“Wetulaya bikatampe'mba: 'Kalombolei bantu, mwibasapwididile'mba uno ye aye mutulwe na Leza kutyiba mambo a bomi ne bafu.'”

—Bilongwa bya batumibwa 10:42

Ami ne kibelo. Yewa utwelela po ndi wapande, katwela, utamba bitupu, wamona ne bidibwa. . . . Yesu wamulondolola'mba: "Dishinda i ami, kadi ne bubinebine, kadi ne bumi. Kekudi nansha umo wendela dingi kudi Tata poso pa ami." —Yoano 10:9; 14:6

Pa kupwa kulumbululwa ke mu-bwanyinyine, waalamukile ke nsulo ya lupandilo lwa nyeke ku bonso bamukokela. —Bahebelu 5:9

Nanshi i enka aye Mupandiji kasuku kete, mwanda kekudipo kadi dijina dikwabo pano pantanda ponso dipebwe bantu kudi Leza mo tukokejeja kupandila.

—Bilongwa bya batumibwa 4:12

E kyo nemunenena'mba mukafwa'nka na mambo enu. Shi kemungitabijepo'mba ami ne Ngidi nankyo mukafwa'nka na mambo enu. —Yoano 8:24

Ino Leza mu buntu bwandi wibabingija bitupu pa kukulwa na Kidishitu Yesu. —Bene Loma 3:24

E kyakokejeja kwibapandijijija tu boba bafwena kudi Leza padi aye, mwanda i mumi nyeke wa kwibasengela. —Bahebelu 7:25

Mwisanswei banwe bene na bene'nka mwetusanshilwe Kidishitu, paetwipanyine aye mwine bu mulambu ne bu kitapwa kinunka luvumba lusangaja Leza.

—Bene Efisesa 5:2

I aye wimutudile mudi Kidishitu Yesu mo tubayukila bya kwa Leza, tubatelelwa'mo bu boloke, tubapandwilwa'mo, kadi tubakudilwa'mo. —1 Bene Kodinda 1:30

Aye wetwipanyine aye mwine'mba etukule ku bupyamambo bonso ne kwitwalamuna bu bantu bandi boijibwe, bakankamene kulonga bilongwa biyampe. —Tetusa 2:14

Nenu fwijai Tata ne bukankamane bonso, aye wemwalamwine ke mudi bafwanyinwe kupebwa ku byabupeta bibikilwe bapandulwemo mu Bulopwe bwa umwinya. Aye wetunyongolwele ku bukomo

bwa mfindi, wetupitaija mu Bulopwe bwa Mwana wandi wasenswe. E padi aye po tubakudilwa, tubalekelwa myanda yetu.

—Bene Kolose 1: 12-14

Mwanda Mwana Muntu waidile kukimba bajimine, ebapandije. —Luka 19:10

Ke bembe ne lwimbo lupya'mba: "Abe ufwanyinwe kutambula mukanda uno ne kulamuna'o biyukeno byao, mwanda waipaibwe. Ubakuudila Leza bantu na mashi obe, ba ku bisaka byonso ne ba ku ndimi yonso, ne ba ku bantu bonso ne ba ku mizo yonso."

—Kusokwelwa 5:9

10 KUTOKEJA KU BUBI KWA MASHI A KIDISHITU

Pano tubabingijibwa na Leza pa mashi andi, po penepene nanshi aye uketupandija ku bukalabale bwa Leza. —Bene Loma 5:9

Mwanda i mudi aye mwaetukudila na mashi andi, ne bubi bwetu bwine nabo bubetulekelwa. I namino'u mwetulombwedile Leza mubaile buntu bwandi bwaetupele buvulevule. —Bene Efisesa 1:7

Mwanda muyukile lufuto lo mwakudilwe nalo ku miswelo yenu mikobakane ya ngikadilo yenu imushidile bankambo benu. Kemukudilwepo na lupeto lupwa buleme pamo bwa ndalama nansha nsahabu, enhe, i na mashi maleme

a Kidishitu wadi'nka bwa mukoko mwana wampikwa bulema nansha biko. —1 Petelo 1:18, 19

Ino shi twikale mu mwinya mwikadile Leza mwine mu mwinya, nankyo netu tupwene batwe bene na bene, ne mashi a Yesu wandi Mwana etutokejanga ku bubi bonsololo. —1 Yoano 1:7

Lelo penepa mashi a Kidishitu nao ke pepi? Aye wepene aye mwine kudi Leza, konka ku Muya Uji-la wa nyeke, ne kabulema kene mpika, po pene ao akakendelela tu bilongwa bibibibi bya mityima yetu, amba twingidile Leza mumi.

— Bahebelu 9:14

Mwanda i pa buntu bwa Leza po mubapandila pa kwitabija. Lupandilo luno kelutambepo ko mudi, i kyabuntu kya Leza, ke lwa pa bilongwa biyampe byetu po, enhe, kutyina'mba muntu waketumbija.

—Bene Efisesa 2:8 ne 9

Penepo nanshi, byo tubabingijibwa na Leza pa lwitabijo, pano ke tudi mu ndoe na Leza padi Mfumwetu Yesu Kidishitu.

—Bene Loma 5:1

“Itabija Mfumwetu Yesu, upande . . . .”

—Bilongwa bya batumibwa 16:31a

Nabo bamwipangula'mba: “Lelo tufwanyinwe kulonga namanyi'mba tumone mwa kulongela

bilongwa bisaka Leza?” Yesu nandi webalondolola'mba: “Bilongwa bisaka Leza ko mudi i kwitabija ami waatumine.” —Yoano 6:28, 29

Mwanda byo tudi mudi Kidishitu Yesu, disao nansha kubulwa disao kekudipo ne mwanda mwine. Kisakwa kine i lwitabijo lulenga kisanso.

—Bene Galatea 5:6

Mwanda mwana Leza yense unekenya byapanopantanda. Tunekenya byapanopantanda pa lwitabijo lwetu.

—1 Yoano 5:4

Nanshi bino bidi'mo, byalembe-lwe'mba nenu mwitabije'mba Yesu i Meshia Mwana Leza, kadi pa kwitabija mumwene bumi mudi aye.

—Yoano 20:31

Ke-muntu monka mulepele mū-
lu peulu pa ntanda, mo monka ne
lusa lwandi lwine i lukatampe lwa
bonso bamwakaminwe. . . . Nanshi
lusa lwa Yehova i lwa kala nyeke
ne kunyuma kutula ne ku kala
nyeke kwa kumeso kudi boba ba-
mwakaminwe, kadi ne boloke bwa-
ndi bwa kudi bana ba babo bana.
. . . . Ke-luntu lusa lobe i lukatampe
lutabukile madiulu; kadi bine-
bine byobe bifika ne ku makumbi.

—Nimboyamitōto 103:11, 17; 108:4

Lelo ani Leza wifwene abe, ule-
kela bukondame, ne kupita pa ku-
jilula kwa bashesheshela ba bupya-
ni bwandi, a? Kalaminepo bulobo
bwandi nyeke, ehe, ke-muntu udi

ne nsangaji pa kufwila kanye.

—Mika 7:18

Atumbijibwe ntumbo Leza . . .
Leza Tata wa lusa, Leza ukanka-
mikañana pa kitatyi kyonso.

—2 Bene Kodinda 1:3

I byakanye bya Yehova byo ke-
tukubijibwepo, mwanda bya-lusa
byandi kupwa mpikila. I bipya
mafuku onso nyeke lubanga mo
bukila mo bukila; ne bubinebine
bobe i bukatampe. —Madilo 3:22, 23

Wetupandije, nanshi ke mwanda
po wa bilongwa byoloke byo twa-
longele, enhe, i mwendele lusa lwa-
ndi lwa binebine lwaetoije pa ku-
butulwa kipya ne kwitupangulula
dipya kudi Muya Ujila. —Tetusa 3:5

Ino pano namino iyai twimuke pamo, e mwanenena Yehova amba: Nansha byabubi byenu bidi'nka bwa bityididila pya, bikatoka to-o bwa mpemba; nansha bikele bityila bikundakane, bikekala'nka bwa butonge to-o. —Isaya 1:18

Muya Ujila ne Musongwa nabo banena'mba: "Iya!" Yewa wimv-wene nandi anene'mba: "Iya!" Yewa udi ne kyumwa eye, yewa usaka nandi ayate mema a bumi buntu bitupu. —Kusokwelwa 22:17

O-O! banwe bonso badi ne kyumwa, shi ba ani shi ba ani, iyai ku mema, kabidi ne yewa wampikwa lupeto nandi; iyai mupotei, mud-

yei; eyo, iyai potai vinyu ne mabele lupeto mpika nansha lupeto lwine. —Isaya 55:1

Ke mu difuku dyamfulo dya masobo dyadi dikatampe, Yesu waimana waela lubila'mba: "Shi kudi muntu udi ne kyumwa eye ko ndi atome." —Yoano 7:37

Yesu pa kumona nabya, wakalala kanena bana bandi ba bwanga'mba: "Lekai bana beye ko ndi! Kemukibakankajai, mwanda Bulopwe bwa Leza i bwa boba badi bwa bana. —Mako 10:14

Iyai ko ndi banwe bonso bakoke balemewa na biselwa, nami nke-mufundula'byo. —Mateo 11:28

I kino'ki kiyukanya bana ba Leza ne bana ba Nongajanyi. Yense kalongalongapo byoloke nansha kusanswa mwanabo mpika, ke mwana Leza po. —1 Yoano 3:10

Bonso batangidilwe na Muya wa Leza bo bana benebene ba Leza. Mwanda Muya Ujila o mwatambwile ke wa kwimumuna po bu-pika dikwabo, nansha wa kwimulengeja moyo, anha. I Muya wa kwimwalamuna bu bana ba Leza, witwityija Leza amba: "A Tata wami! A Tata!"

—Bene Loma 8:14, 15

Amba mwikale bampikwa kutopekwa, bakubulwa mwanda ku bantu, ne bu bana ba Leza bampi-

kwa kilema umbukata mwa bantu babi ba ino myaka bavutakane ba panopanshi, mo mukelema'nka bwa bimunyi. —Bene Fidipai 2:15

Kadi e kyo kinenena Leza'mba: "Talukai mu bantu'bo, mukalañane nabo, kemukitengai kyakyo kyamunyanji nami nkemutambula. Nkekalanga Shenu, nenu mukekala bami bana, bana-balume ne bana-bakaji. I nankyo mubanenena Vidye Mukulu Wabukombo-bonso!"

—2 Bene Kodinda 6:17, 18

Penepo boba bamutambwile, nandi webapele lupusa lwa kwikala ke bana ba Leza, ke boba bamwitabija kadi. —Yoano 1:12

BINENE LEZA PA MWANDA WA BITOMWA BIKOMO 15

Twikale ne ngikadilo mifwanyinwe bwa badi mu mwinya, ke na bunkolwankolwa po, ne na byamunyanji bisuluka ku budyakata ne ku bunkolwankolwa, nansha na busekese, nansha na bya bumvu, nansha na bya luma, ne bya mukao, anha. Ino nanshi vwalai Mfumwetu Yesu Kidishitu, kemukitulai mu bya bungitu'mba twibilongele bibi byo bisakasaka.

—Bene Loma 13:13, 14

Bilongwa bya bungitu i biyukane tu: i busekese, ne bilongwa bya munyanji, ne kulongalanga bya bumvu, ne kutota bankishi, ne bufwityi, ne nshikanyi, ne luma, ne mukao, ne bukalabale, ne kwisaki-

la, ne kwiketa kubi kwa palapala, ne kwikalafanya kubi, ne lwisio, ne bunkolwankolwa, ne byamunyanji bisuluka ku budyakata ne ku bunkolwankolwa, ne bilongwa bikwabo bifwene bino'bi. Nemyumuna kadi monka mo nemyumwinyine kala'mba balonga namino kebakatambulapo Bulopwe bwa Leza.

—Bene Galatea 5:19-21

Kokatalapo pa vinyu po ikidi ityila, po ikityila pya-a mu kito-meno'mwa, po ikipita biyampe pa mudibu; ino kumfulo'kwa ke isumana bwa nyoka, kadi isumana pamo na nyoka wa bulobo.

—Nkindi 23:31, 32

Yesu wamulondolola'mba: "Ufwanyinwe kusanswa Vidye Mukulu, Leza obe, ne mutyima obe onso, ne muya obe onso, ne milangwe yobe yonso! Kino e kyo kiji-la kitabukile bukata ne buleme bwine." —Mateo 22:37, 38

... "A Mufundiji muyampe, le ngube kika mmone bumi bwa nyeke?" Yesu wamulondolola'mba: "Mwanda ka ungita bu muyampe? Kekudipo muyampe nansha umo poso'nka Leza kete. Uyakile kala bijila'mba: "Kokepaya muntu. Kokalala makoji. Kokeba. Kokekala kamonyi ka bubela. Kokadimbai muntu. Lemeka shobe ne inobe." Nandi wamulondolola'

mba: "A Mufundiji, ndamine biji-la bino byonso kushilula'nka ku bwanuke bwami." Yesu wamutala soo wamusanswa, kamunena'mba: "Kubakubulwe kintu kimo. Enda ukapoteje bintu byodi nabyo ku lupeto, ukape'lo balanda, nabya ukamona byabupeta mulu, pene-pa wiye kounonda shobe." Muke-linge'wa pa kumvwana binenwa'bya, mutyima wamusansa, kaenda mutyima fututu, mwanda wadi mpeta byamalwa.

—Mako 10:17-22

Kudi dishinda muntu unena'mba i dyoloke; ino nanshi mfulo yadyo o mashinda a lufu.

—Nkindi 16:25

Kemukidimbwai, Leza kabengwepo kibengo. Mwanda kyokya kikunyine muntu, kyo kyonka kyakangula. —Bene Galatea 6:7

A bana bami baswe, kemukilubijibwai na muntu! Yewa ulonga byoloke i moloke, enka molokele Yesu Kidishitu. Yewa ulongalanga bubi i wa Nongajanyi, mwanda Nongajanyi uloñanga'bo'nka ne kungalwilo. —1 Yoano 3:7, 8a

Le kemuyukilepo'mba bampikwa koloka kebakapewapo Bulopwe bwa Leza? Kemukiidimbai. Mwanda babusekese nansha batota bankishi, nansha bamakoji, nansha bana-balume beloñanga bya bumvu, nansha bangivi, nansha

balwiso lubi, nansha bankolwankolwa, nansha bantukanyi, nansha bangivi-ntapanyi, bonso bano kebakikalapo mu Bulopwe bwa Leza nansha dimo.

—1 Bene Kodinda 6:9, 10

Muntu kakimudimbai na bine-nwa bya bituputupu. I pa mwanda wa bino bilongwa bibi pakafikila bukalabale bwa Leza ku boba bapela kumukokela.

—Bene Efisesa 5:6

Longai kinena mwanda wa Leza, kemukiilubijai'nka ne kwimwana'o bitupu. —Yakoba 1:22

Shi kudi umo wilanga bu muntu mpata, nankyo i wa bitupu, widimba aye mwine. —Bene Galatea 6:3

Kala bubi bwatwelele pano pantanda ku muntu umo, ne lufu nalo lwalonda bubi, lwasambakana ku bantu bonso, mwanda abo bonso bapile mambo. -Bene Loma 5:12

Penepa kusakasaka kubi'kwa kwaimita, kwabutula bubi, bubi nabo bwatama bwabutula lufu.

—Yakoba 1:15

Kuta mutyima ku bya bungitu kuleta lufu. Kuta mutyima ku bya Muya Ujila kuleta bumi ne ndoe. Kuta mutyima ku bya bungitu i kwikala lwana ne Leza. Mwanda mutyima wa bungitu keukokelapo Mukanda wa bijila wa Leza. Keukokejejejejapo tu nansha dimo kukokela'o. —Bene Loma 8:6. 7

Muya ulonga bubi'wa ukafwanga; mwana kakekalapo na bukondame bwa shandi, nansha shamuntu kukekala na bukondame bwa mwana; boloke bwa moloke bukekalanga pādi, ne bupupakane bwa mupupakane bukekalanga pādi.

—Ezekyele 18:20

Nanshi tufwanyinwe tulongele mwanenu masobo a nsangaji, tusingale mwanda mwanenu uno wadi mufwe pano wasanguka, wadi mujimine pano wamweka!

—Luka 15:32

Yewa uningijanga'tu mu boloke būmi bo bwandi: ino yewa ulondalonda bibi lufu lo lwandi.

—Nkindi 11:19

Ino mwendele bu Leza bwandi, walombwelwe'mba i Mwana Leza na bukomo bukatampe ku Muya Ujila pa kusangulwa mu bafu.

—Bene Loma 1:4

Upwa tu kunena nabya wanyingija diwi bikatampe'mba: "Abe Lazale, tamba'mo!" Nandi wataba'mo, makasa ne maulu andi mapombelwe mu bisandi, ne kipeyta kimukute mu meso. Penepa Yesu webanena'mba: "Mukutululei'byo mumuleke ende aye mwine."

—Yoano 11:43, 44

Penepa wafwena, watenga ku kitanda kya lufu, badi baselele'kyo baimana. Wanena'mba: "A

nsongwalume! Nakunena'mba languka!" Mufu washikata, waalula ne kwisamba. —Luka 7:14, 15a

"Tata unsenswe mwanda natula bumi bwami amba nkebuyate dikwabo. Kekudipo ungyata'bo, natula'bo mo nsakile ami mwine. Ndi ne lupusa lwa kutula'bo ne lwa kwibuyata monka. Kyo kyaunene ne Tata kulonga."

—Yoano 10:17, 18

Ne Mumi. Kufwa shako nafwile, ino pano ne mumi nyeke ne nyeke. Ngidi ne mfungulo ya ku lufu ne ya ku kalunga-nyembo kwine.

—Kusokwelwa 1:18

Kokekalapo ne baleza bakwabo padi ami. Kokakolwapo kwilongela nkishi musongwe, kifwa kya mwikadilo udi mulu mwine, shi waka shi waka, nansha udi panopanshi, nansha udi mu mema munshi mwa panshi, kwifukatyija ku abyo; kokakolwapo kwifukatyija ku abyo, nansha kwibingidila kwine . . . .

Kokakolwapo kutela kiteletele bitupu dijina dya Yehova Leza obe; mwanda Yehova kakamubingijapo utela bitupu kiteletele dijina dyandi. Tentekela difuku dyasabado kwidijila kijila, mwakusoñaninye Yehova Leza obe. Mafuku asamba ukeingidila, ne

kulonga mingilo yobe yonso. Lemeka shobe ne inobe mwine, mwakusoñaninye Yehova Leza obe . . . .

Kokakolwapo kwipaya muntu.

Nansha kukalälapo makoji.

Nansha kukēba.

Nansha kukasokolapo bu-kamoni bwa bubelabubela padi mwikadi nobe. Nansha kukabila mukaja mwikadi nobe, nansha kukasakapo njibo ya mwikadi nobe, nansha budimi bwandi, nansha wandi mupika mwana-mulume, nansha wandi mupika mwana-mukaji, nansha ñombe yandi, nansha kimbulu kyandi, nansha kintu kidi ku mwikadi nobe, shi kintu ka, shi kintu ka. —Kupituluka mu Bijila 5:7-21

Mwanda meso andi adi pa mwikadilo wa muntu, ino umonanga matabula andi onso. Kekudipo mfindi nansha munjinininya wa lufu, ko bakefya balonga byabukondame.
—Yoba 34:21, 22

Lelo ukokeja, kwifya pamfulo, nami ne kumumonapo mpika, i ani? i Yehova unena; Yehova unena namino'mba: Lelo ami nkiyujapo kulu ne panshi pene kumo'ni, a?

—Yelemia 23:24

Shi nkande mulu nankyo udi monka; shi kadi ngale butanda bwami mu Kalunganyembo nankyo, talapo, namo, byodi monka. . . . Nankyo nanshi ne fukutu

keifilepo kudi abe, mhm, ino bufuku butema pamo bwa dyuba; fukutu ne mwinya bidi pamo byonso bibidi kudi abe.

—Nimboyamitoto 139:8 ne 12

Meso a Yehova adi monsomonso pi na pi, kutala pa babi ne pa bayampe bene.
—Nkindi 15:3

I kutupu nansha kipangwa kimo kikokeja kufyama kudi Leza. Bipangibwa byonso i bisokolwe, aye umwene byonso patoka. I kudi aye ko tukeshintulwila batwe bonso.
—Bahebelu 4:13

Kyonso kifye kikasokolwa, kadi mwanda onso mufye ukayukibwa, ukanenwa patoka too! —Luka 8:17

KUPONEJIBWA KWA NYEKE KU BAMPIKWA BU-LEZA

Mwana Muntu ukatuma bamwikeulu bandi kukatalula, mu Bulopwe bwandi, bonso baponeja bakwabo mu bubi kadi ne babipyamambo bonso, bakebela mu fulu wa mudilo wekesa, e mo bakadidila, bashenkenya meno.

—Mateo 13:41, 42

Babi bakajokelanga ku Kalunganyembo, ne mizo yonso mine ivulaminwe Leza kumo.

—Nimboyamitōto 9:17

Shi i kikasala kyobe nansha kinyantyilo kyobe kikuponeja umbubi, nankyo keta'kyo wele'kyo kulampe nobe. I biyampe abe kutwela umbumi bwa nyeke ne ki-

kasala kimo nansha ne kinyantyilo kimo, kutabuka kulama bikasala bibidi ne binyantyilo bibidi, abe waelwa nabyo umudilo wa nyeke.

—Mateo 18:8

Pano madiulu ne ntanda bidi'po bino nabyo kadi i bilamibwe'nka ku diwi dya Leza dino, bitudilwe kukasokwa na mudilo. Bikungila difuku dikatyibilwa babi mambo baonakanyibwa fututu.

—2 Petelo 3:7

Penepa abo bakatulwa mu malwa a nyeke ne nyeke-ke, ino boloke bakenda umbumi bwa nyeke ne nyeke-ke.

—Mateo 25:46

Utungile kala ne difuku dyakatyibila bapanopantanda bonso mambo mu boloke padi muntu umo waatongele. Wayukanya'ye ku bonso pa kumusangula ku lufu. —Bilongwa bya batumibwa 17:31

Mfumwetu aye mwine uyukile mwa kwibanyongolwela ku bitompibwa byabo boba bamukokele, ne kwibashiya umalwa boba bamupelele, kufika'nka ne mu difuku dya kidye. —2 Petelo 2:9

Mwanda muntu yense utongelwe kufwa dimo dyonka, pa kupwa wakafika mu kidye kwa Leza. —Bahebelu 9:27

Kilombola'mba kisanso i kibwaninyine mo tudi i kino'mba tuke-

mana kwampikwa moyo mu difuku dya kidye, mwanda monka mwikadile aye, Yesu, ne batwe mo monka pano pantanda.

—1 Yoano 4:17

Bafu batyibilwe mambo'nka mwendele bilongwa byabo byo balongele, mwendele byobya byadi bilembwe mu mikanda'ya.

—Kusokwelwa 20:12b

Mwanda batwe bonso tukemana patoka too ku kipona kya kidye kya Kidishitu, aye uketusambija mwa kupela muntu ne muntu kyokya kimufwanyinwe monka mwalongele muntu, shi biyampe, shi bibi, paadi mu ngitu yandi.

—2 Bene Kodinda 5:10

Nanshi bubu bwa Adama kebudi-
ngakenepo na kyabuntu kya ku
buntu bwa Leza, anha. I bine, ban-
tu bavule bafwile pa bubu bwa ye-
wa muntu umo. Ino buntu bwa Le-
za butabuke bukata, ne kyabuntu
kyandi kyaaletele mu buntu bwa-
ndi padi muntu umo, Yesu Kidi-
shitu, kibasambakana ku milwi ne
milwi ya bantu.

—Bene Loma 5:15

Mwanda kemusakilapo muntu
nansha mwendele bukankamane
bwa muntu, enhe, i Leza mwine
ufwilañana lusa. —Bene Loma 9:16

... Leza upelele bakibengo, ino
boba betyepeje wibeselanga dye-
se.

—1 Petelo 5:5b

Muyukile kala buntu bwa Mfu-
mwetu Yesu Kidishitu. Aye wadi
mpeta, wealamwine ke mulanda
pa mwanda wa banwe, amba pa
bulanda bwandi banwe mwikale
bampeta! —2 Bene Kodinda 8:9

Leza atumbijibwe ntumbo mwa-
nda wa kyabuntu kyandi kikoma
ne pa kwikidingakenya!

—2 Bene Kodinda 9:15

Nankyo bubu po mwavudile, bu-
ntu bwa Leza nabo bwatabukidila
kuvula, amba monka mwabikadi-
le bubu ke buleta lufu, ne buntu
bwa Leza nabo bubikale na bolo-
ke, bwituletele bumi bwa nyeke ne
nyeke padi Yesu Kidishitu Mfu-
mwetu. —Bene Loma 5:20b, 21

Leza kabānangapo myaka yadi bantu kuyuka mpika. Ino pano witunga bantu bonso konsokonso'mba baalamuke pa mutyima.

—Bilongwa bya batumibwa 17:30

Enhe! Nemusapwila'mba ne banwe nenu shi kemwalamukilepo pa mityima, mukoneka.

—Luka 13:3

Amba: "Alamukai pa mutyima, mwanda Bulopwe bwa mu madi-ulu bubafwena!"

—Mateo 3:2

Petelo webalondolola'mba: "Alamukai pa mityima mubatiji-bwe banwe bonso mu dijina dya Yesu Kidishitu, Leza emulekele bubi bwenu, penepa mukatambula ne kyabuntu kyandi kya Muya

Ujila. . . Banwe nanshi alamukai pa mityima mutadile kudi Leza, emujimankenye bubi bwenu, penepa Vidye Mukulu akemuletele myaka ya kupunguluka kwa mutyima.

—Bilongwa bya batumibwa 2:38; 3:19

Yewa upūtanga kujilula kwandi kakamonepo dyese, ehe; ino yewa usaba ne kwijiba'ko ukafwilwa lusa.

—Nkindi 28:13

Mwanda kufityijibwa mutyima na Leza kuleteja mutyima kwalamukila ku lupandilo, kekufwanyinwepo kutyinwa, anha, ino kufityijibwa mutyima na byapanopantanda, ako kuleta lufu.

—2 Bene Kodinda 7:10

Ino nanshi shi mupupakane ālu-ke ku byabubi byandi byonsololo byalongele, ne kulama bitungo byami byonso, ne kulonga kyokya kijila ne kyabuluji, binebine ukekalanga mumi, kakafwangapo ehe. —Ezekyele 18:21

Mupupakane azobolole dishinda dyandi, ne mukondame nandi ku mifwatakanyo yandi; ino ajoke kudi Yehova, nandi ukamusokwela lusa; kudi Leza wetu mwanda ukalekela byamwiko'tu. -Isaya 55:7

... i padi aye (Yesu) po musapwi-lwa kulekelwa myanda...Leza wamuzunzwila ku mutamba wandi wa kuboko kulume, wamutula ke Kilongoji, kadi ke Mupandiji,

amba ape bene Isalela mufwanyinwe kwalamukila pa mityima, batambule lulekelo lwa bupyamambo bwabo.

—Bilongwa bya batumibwa 13:38b; 5:31

Penepo shi mulekele bakwenu bibi byo bemulonga, nankyo Shenwa wa mulu nandi ukemulekela.

—Mateo 6:14

Yesu pa kumona lukulupilo lwabo, wanena ubela bulebe'wa'mba: "A mwanami, bubi bobo bubakulekelwa." —Mako 2:5

Tala bidi, naimana pa kibelo nkokola, shi kudi waimvwana diwi dyami anshitwile, nami nkatwela mwandi, ke ndye nandi, nandi kadye nami. —Kusokwelwa 3:20

Mwanda aye Leza wasokwele buntu buleta lupandilo ku bantu bonso. Buntu buno bwitufundija kuleka bumpikwa bwine Leza ne byakusakasaka byapanopanshi'mba twikale, mu ino myaka, ne tunangu toloke twa bwine Leza.

—Tetusa 2:11, 12

Tai mityima yenu ku bya mowa mulu, ke ku bya pano panshi po, enhe.

—Bene Kolose 3:2

Kemukiikulai mu kisense kya balonga bya bituputupu bya mfindi. Ino mwibadingilei.

—Bene Efisesa 5:11

Kemukisanswai pano pantanda ne byapanopantanda bine. Shi muntu usenswe panopantanda na-

nkyo kasenswepo Tata. Byonso byapanopantanda bino'bi: kusakasaka kubi kwa bungitu, ne lwi so lwa bintu bimweka, ne kwitatu la na bupeta bwa pano panshi, kebitambangapo kwa Tata, enhe, i bya panopantanda.

—1 Yoano 2:15, 16

Yoo, banwe batomboki! Lelo kemuyukilepo'mba kwikala bulunda ne byapanopantanda i kwikala lwana na Leza nyi? Yewa usaka kwikala mulunda ne byapanopantanda nankyo witula aye mwine ke walwana na Leza. —Yakoba 4:4

Oyai, tokejai; fundulai bibi bya bilongwa byenu ku meso ami; lekai kulonga bibi. —Isaya 1:16

Nkemupa ne mutyima mupya,
ne mushipiditu mupya nkabikao
munda mwenu; penepo nkafundu-
la mutyima wa bu-dibwe mu ngitu
yenu, kabidi nkemupa mutyima
wa bu-ngitu. —Ezekyele 36:26

Muyukile kala'mba Kidishitu i
moloke, penepa mufwanyinwe ne-
nu kuyuka'mba muntu yense ulo-
nga byoloke i mwana Leza. . . . Tu-
yukile'mba i kutupu nansha mwa-
na Leza umo ulongalonga bubi,
mwanda Mwana Leza umulamine,
ne Mubi mwine kamutengapo.

—1 Yoano 2:29; 5:18

Shi muntu kadi ne Kidishitu na-
nkyo ke mupangwe dipya, byobya

bya kala bibajimina, pano ke bi-
pya. —2 Bene Kodinda 5:17

Yesu wamulondolola'mba: "Na-
kusapwila binebine'mba muntu
kakokejapo kumona Bulopwe bwa
Leza, shi kabutwilwepo ne kokwa
kulu." —Yoano 3:3

Nanshi, mu dijina dya Mfumwe-
tu Yesu Kidishitu ne ku Muya wa
Leza wetu, mo mwaoijibwe bubi
bwenu, mwatokejibwa senene kadi
mwaikadijibwa bu boloke ku mpa-
la ya Leza. —1 Bene Kodinda 6:11b

Kadi mubabütulwa dipya, ke ku
lukunwa lubola po, anha, i ku lu-
kunwa lwampikwa kubola lwa
Mwanda mumi wa nyeke ne nyeke
wa Leza. —1 Petelo 1:23

BAFWE KU BUBI—BASANGULWE MUDI KIDISHITU 29

Banwe kala mwadi bafwe pa mwanda wa kutupatupa kwenu ne bubi bwenu. . . . Aye wetusangwile pamo na Kidishitu, wetutekwine, wetushikatyija nandi pamo mu madiulu.

—Bene Efisesa 2:1, 6

Aye Kidishitu waselele myanda yetu mu ngitu yandi pa musalabu amba batwe tufwe ku bubi, twikale bomi ku boloke. Kadi i ku bivimvilwa byandi ko mubaundapibwa.

—1 Petelo 2:24

Ino banwe byo mwasangwilwe pamo ne Kidishitu, sakidilai nanshi bintu bidi momwa mulu mudi Kidishitu, momwa mwashikete ku

mutamba wa kuboko kulume kwa Leza. Tai mityima yenu ku bya momwa mulu, ke ku bya pano panshi po, enhe. Mwanda mwi bafwe, bumi bwenu i bufibwe pamo ne Kidishitu mudi Leza.

—Bene Kolose 3:1-3

Bonso ba Yesu Kidishitu i bepaye bungitu ne bisakasaka bibi bya mutyima. Muya Ujila byaetupele bumi, nankyo tunange mwaikadile aye.

—Bene Galatea 5:24, 25

Le batwe bafwe kala ku bubi, twikale kadi'nka umbubi? . . . Ne banwe nenu monka, mwiyukeyi bu bafwe ku bubi, ino bu bomi kudi Leza mudi Kidishitu Yesu.

—Bene Loma 6:2 ne 11

Shi akune bisangaja bungitu bwandi, bungitu bwandi bukamwangwija bubole. Ino shi akune bisangaja Muya Ujila, Muya Ujila ukamwangwija bumi bwa nyeke.

—Bene Galatea 6:8

Monka mwatundwidile Mosesa nyoka wa mukuba mulu, mu ntanda mutuputupu, ne Mwana Muntu nandi ukatundulwa'nka nabya, amba muntu yense umwitabija, atambule bumi bwa nyeke ne nyeke munda mwandi.

—Yoano 3:14, 15

Yewa witabija Mwana nankyo udi ne bumi bwa nyeke. Yewa upelela kwitabija Mwana kakamonopo

bumi buno, ino kidye kya Leza kimumungila.

—Yoano 3:36

Bumi bwa nyeke bwine i kuku-yuka abe Leza wabinebine kasuku, ne kuyuka Yesu Kidishitu o watumine.

—Yoano 17:3

Mwanda mfuto ya bubi i lufu, ino kyabuntu kya Leza i bumi bwa nyeke mudi Kidishitu Yesu Mfumwetu.

—Bene Loma 6:23

Nemusapwila binebine'mba yewa umwana byo nena waitabija yewa wantumine, udi ne bumi bwa nyeke, kakafikapo ne mu kidye mwine, anha, wapu kutaluka kala ku lufu, wapitaila ku bumi.

—Yoano 5:24

**Kadi aye Muya Ujila uno witu-
sapwilanga ku mityima'mba:
"Mwi bana ba Leza!" ne mityima
yetu mine nayo itabijanga monka.**

—Bene Loma 8:16

**Bukamonyi bwine i buno'bu:
Leza wetupele bumi bwa nyeke,
ne bumi buno i bwitupebwe mudi
wandi Mwana. Yewa udi ne Mwa-
na udi ne bumi, ino yewa kadipo
ne Mwana Leza nabya kadipo ne
bumi. Nemulembelä bino'bi mu-
yuke'mba mudi ne bumi bwa nye-
ke banwe betabije mu dijina dya
Mwana Leza. —1 Yoano 5:11-13**

**Yewa udi ne binenwa byami wi-
bilamine, ye unsenswe. Tata nandi**

**ukasanswa yewa unsenswe ami.
Nami monka nkamusanswa kadi
nkamumwekela ne kwilombola
kwadi. —Yoano 14:21**

**Ino mingilo ya boloke ikekala
ndoe; kyo kileta boloke i kutalala
nya, ne lukulupilo lwa nyeke.**

—Isaya 32:17

**Kimuyukija'mba mwi bana ba
Leza i patumine Muya wa Mwana
wandi mu mityima yenu, Muya
wituneneja'mba: "A Tata wami!
Tata!" —Bene Galatea 4:6**

**Kyo tuyukile'mba twikele mudi
Leza, nandi wikele munda mwetu,
i paetupele Muya Ujila wandi.**

—1 Yoano 4:13

KWIKALA KWA KIDISHITU MOTUDI KULETA NSANGAJI

Nkemumonanga monka dikwabo, popa mityima yenu ikasangala, kadi kekukekalapo nansha umo ukemuyata nsangaji'ya.

—Yoano 16:22b

Mwanda Bulopwe bwa Leza kebudipo mu bijila bya byakudya ne bya byakutoma, enhe, abo budi umboloke ne mu ndoe ne mu nsangaji biya kudi Muya Ujila.

—Bene Loma 14:17

Po pa mwanda o mukatekanga mema mu mishimwa ya bupandiji ne tusepo ponka.

—Isaya 12:3

Mwanda naipaibwe pamo na Kidishitu ku musalabu; nanshi pano ndi ne bumi, ino ke amiwa po mwi-

ne wikele na bumi, i Kidishitu mumi wikele mudi ami. Kadi bumi bupya bunobu ndi nabo mu ngituyami, ngidi nabo mu lwitabijo lo ngitabije Mwana Leza wansenswe ne kwipana aye mwine padi ami.

—Bene Galatea 2:19b, 20

“Nemunena namino'mba nsangaji yami ikale munda mwenu, kadi ne nsangaji yenu nayo ibwaninyine.”

—Yoano 15:11

Ukandaijanga dishinda dya bumi; mu kifuko kyobe mudi bungi bwa tusepo, bā! Mu kuboko kobe kwa lundy mudi byakuloelwa bya nyeke na nyeke.

—Nimboyamitōto 16:11

Ino shi kemukatejepo ku diwi dya Yehova, mukatomboke pa kyakanwa kya Yehova, nankyo kuboko kwa Yehova kukekala padi banwe, mo kwaikadile padi bashenu. —1 Samwele 12:15

Le kemuyukilepo' mba shi mubakwata mingilo kwa muntu ke mukokela, nankyo umbaalamuka ke mudi pamo bwa bapika ba o mukokele'wa? Shi mukokele bubi nabo bukemutwala ku lufu, shi mukokele kikokeji nakyo kikemutwala ku boloke. —Bene Loma 6:16

Banwe bamona malwa nenu mukapebwa kwishinka ne batwe pamo, popa pakasokoka Mfumwetu momwa mulu mu lubimbi lwa mu-

dilo pyaa ne bamwikeulu ba bukomo bwandi. Ukamwasha malwa boba bampikwa kuyuka Leza ne bakubulwa kukokela Myanda Miyampe ya Mfumwetu Yesu. Mfuto ya bubi bwabo i kujimina nyeke ne nyeke kulampe ne mpala ya Mfumwetu ne ku ntumbo ikelema ya bukomomo bwandi.

—2 Bene Tesalonika 1:7-9

Monapo bidi, mbika ku meso enu dyalelo dino'di dyese ne mafingo; i dyese shi mutejanga ku biji-la bya Yehova Leza wenu, byo nemujidika dyalelo dino; kadi i mafingo shi kemukatejangapo ku biji-la bya Yehova Leza wenu.

—Kupituluka mu Bijila 11:26-28a

KULOMBOLA KIDISHITU BU KAMONI I KUFWANINWE

Kadi bonso batumbije Leza
Tata ntumbo amba Yesu Kidishi-
tu i Mfumwandya byonso!

—Bene Fidipai 2:11

“Muntu yense ukangitabija ku-
meso a bantu'mba: 'Ne wandi,' na-
mi nkamwitabija kumeso a Tata
udi mu madiulu na'mba: 'Uno i
wami.' Ino yewa ukantuna kume-
so a bantu, nami nkamutuna ku-
meso a Tata udi mu madiulu.”

—Mateo 10:32, 33

Amba shi unene tu mu kyaka-
nwa kyobe'mba Yesu i Mfumwa-
mi, kadi umwitabije ne mu mutyi-
ma obe'mba Leza wamusangwile

mu lufu, nankyo ubapande. Mwa-
nda muntu witabija umutyima
wandi, Leza nandi wamubingija.
Muntu unena ne kyakanwa, Leza
nandi wamupandija.

—Bene Loma 10:9, 10

Mwanda yewa upelele Mwana
upelele ne Tata mwine. Yewa wi-
tabije Mwana witabije ne Tata
mwine.

—1 Yoano 2:23

Shi muntu amfwile bumvu ami
ne ino myanda yami, nankyo ami
Mwana Muntu nami nkamufwila
bumvu po nkeya mu ntumbo yami
ne mu ntumbo ya Tata ne bamwi-
keulu bajila.

—Luka 9:26

Ikalai senene umbyonso, dyumukai, mwanda walwana nenu Ñongojanyi ubuluma'nka bwa nta-mbo, unangakana ukimba waku-bokota. —1 Petelo 5:8

Mwine bupondo mwine ukeya umbukomo bwa Satana, ukalonga byabukomo ne biyukeno ne bingelengele bya kongolañana nabyo. —2 Bene Tesalonika 2:9

Penepo kadi Yesu watwelwe na Muya Ujila mu ntanda mutuputu-pu'mba akatompibwe ne Ñongojanyi. Penepo Yesu wamunena'mba: "Funduka abe Satana. Mwanda kisonekelwe'mba: 'Ukatota'nka Vidye Mukulu Leza obe, ye enka okengidila kete.' " Ñongojanyi na-

ndi wamuleka musunsa'wa, pene-pa bamwikeulu nabo bafika kwadi, ke bamupe byakudya.

—Mateo 4:1 ne 10, 11

Nakutume kukebaputula meso bavundamine ku fukutu, batadile ku mwinya, batambe ku lupusa lwa Satana batale kudi Leza, amba po bakangitabija ami, nankyo bakalekelwe mambo abo, bamone kifuko mu bapandulwemo.

—Bilongwa bya batumibwa 26:18

Vwalai byabulwi byonso bimupa Leza, amba mwimanyije biyampe mu byakyongo bya Ñongojanyi.

—Bene Efisesa 6:11

Mwanda bana batela bano, badi ne ngitu idi ne mashi. Yesu nandi waalamukile'nka bwa abo, waikelle ne ngitu idi ne mashi. Waalamukile nabya'mba pa kufwa onakanye Nongojanyi ukwete bukomo bwa lufu. —Bahebelu 2:14

Yewa ulongalonga bubi i wa Nongojanyi, mwanda Nongojanyi uloñanga'bo'nka ne kungalwilo. E kyo kyaidile Mwana Leza amba onakanye mingilo ya Nongojanyi. —1 Yoano 3:8

Le i anyi ukokeja kwitukalañanya ne kisanso kya Kidishitu ko tudi? Le i bumonyamalwa nyi? I bufudilwe nyi? I kupangwapangwa nyi? I nzala nyi? I mutaka nyi?

Le i mu kyakanwa kya lufu nyi? Le i kipete kya butapanyi? Enhe, nansha kimo! Ino nanshi byonso bino tubanekenyenya'byo padi Yesu Kidishitu wetusenswe.

—Bene Loma 8:35, ne 37

Nanshi kokelai Leza, pelai Nongojanyi, nabya nandi ukemunyema. Fwenai kudi Leza, nandi ukemufwena. —Yakoba 4:7, 8a

Penepa e pakasokoka ne mwine bupondo mwine. Mfumwetu Yesu nandi ukamonakanya na muya wa mu kyakanwa kyandi, ne kumuji-mankanya fututu na ntumbo yandi ikelema ya kwiya kwandi.

—2 Bene Tesalonika 2:8

KISANSO KYO KITOMPEKEJO KYA BU-MWANA WA BWANGA

37

Nansha nene ndimi ya bantu nansha ne ya bamwikeulu, ino ami kwikala ne kisanso mpika, nabya binenwa byami bidi'nka bwa lwna lwa kuvuma kwa bilonda ne kwa nengele, ngee, ngee, ngee.

—1 Bene Kodinda 13:1

Ino kipa kya ku Muya Ujila i kino: i kisanso, ne nsangaji, ne ndoe, ne kutuukija mutyima, ne kanye, ne buyampe, ne bubinebine, ne butuukanye, ne kwifula.

—Bene Galatea 5:22, 23a

(Yesu) Wamwipangula monka dyabidye'mba: "A Shimona mwana Yona, lelo unsenswe?" Nandi wamulondolola'mba: "Eyo, a Mfu-

mwami, abe mwine uyukile tu mo nkuswelele." Yesu nandi'mba: "Kumba mikoko yami."

—Yoano 21:16

Shi muntu unena'mba: "Nsenswe Leza!" aku kadi ushikilwe mwanabo mwitabije, nabya i mbepai. Mwanda yewa wa kubulwa kusanswa mwanabo o bemwene nandi, kakokejapo kusanswa Leza o kebemwenepo nandi. —1 Yoano 4:20

Tuyukile'mba tubafunduka ku lufu tubatwela mu bumi, mwanda tusenswe banabetu betabije. Yewa kasenswepo mwanabo mwitabije nabya ukidi'nka mu lufu.

—1 Yoano 3:14

Batwe twamwene byonso byaalongele mu ntanda ya Bayuda ne mu Yelusalema. Bamwipaile po bamupopele ku musalabu. Ino nanshi Leza wamusangwile mu difuku dya busatu, kadi wamumwekejejeja tu patoka, nanshi ke ku bantu bonso, anha, i enka kudi batwe batumonyi batongelwe kala na Leza bu basapudi. Twadile nandi, twatoma nandi paadi ke mupwe kala kusanguka.

—Bilongwa bya batumibwa 10:39-41

Ke dyayenga dilonda, bana ba bwanga kadi baungwila mwinjibo ne Tomase mwine. Ku bibelo kwadi kushite nkee, aye Yesu waiya kaimene umbukata mwabo, we-

bemuna'mba: "Ndoe yenu!" Pene-pa wanena Tomase'mba: "Fwenya munwe obe kuno, tala makasa ami. Fwenya dikasa dyobe, unte-nge mu lubavu. Leka kulangalanga, itabija!" Tomase wamulondolola'mba: "A Mfumwami, Leza wami!"

—Yoano 20:26-28

Yesu paasangukile mu lufu mu dyayenga lubanga, wabadikile kumwekela Madia wa ku Magadala, yewa mwaapangile bibanda bisa-mba-bibidi.

—Mako 16:9

Aye waipaibwe pa mwanda wa kujilula kwetu kadi wasangwi-lwe'mba batwe tubingijibwe.

—Bene Loma 4:25

LUSANGUKILO, LUKULUPILO LWETU LWA NTUMBO 39

Nemusapwila binebine'mba kitatyi kikafika, ne pano pene i kifi-ke kala, kikomvwana bafu diwi dya Mwana Leza, kadi boba bake-dyumvwana bakekala bomi. Kemukyanai bino'bi mwanda kitatyi kikafika kikomvwana bafu badi mu bibundu diwi dyandi, nabo bakatamba'mo. Boba balongele biyampe bakasangukila ku bumi, boba balongele bibi nabo bakasangukila ku kuponejibwa.

—Yoano 5:25 ne 28, 29

Le nanshi kemuyukilepo'mba batwe babatijibwe mudi Kidishitu Yesu, twabatijibwe ne mu lufu lwandi? Mwanda mu lubatijo, twajikilwe nandi pamo mu lufu

lwandi, amba monka mwasangukile Kidishitu mu bafu mu bukomo bwa ntumbo bwa Tata, batwe netu twendelele mu bumi bupya. Mwanda byo tubadingakanyibwa bu bafwe nandi pamo nankyo twibasanguke kadi nandi pamo.

—Bene Loma 6:3-5

Shi Kidishitu wikele munda mwenu... Muya Ujila i bumi mwanda mubabingijibwa kudi Leza. Kadi shi Muya Ujila wa yewa wasangwile Yesu mu bafu wikele munda mwenu, nankyo yewa wasangwile Kidishitu Yesu umbafu ukapa ne ngitu yenu ifwa mine bumi ku Muya Ujila wikele munda mwenu. —Bene Loma 8:10, 11

Kwitukula ku lupusa lwa balwana netu, amba tumwingidile kwa kubulwa moyo. Twikale bajila, ne boloke kumpala kwandi, mafuku onso a bumi bwetu. —Luka 1:74, 75

A baswe, byo tudi ne ino milao ino'i, twitokejei byobya byonso bifityija ngitu ne bifityija muya bine, tukankamane kwikadidila bapandulwemo ne kulemeka Leza ponka. —2 Bene Kodinda 7:1

Amiwa nemubatija mu mema mwanda wa kulombola'mba mwalamukile pa mityima, ino yewa ukeya kunyuma kwami ukemubatija mu Muya Ujila ne mu mudilo. —Mateo 3:11

Banwe batongelwe'nka mwalongolwedile kala Leza Tata, mwapandulwamo na Muya Ujila amba mukokele Yesu Kidishitu ne kutokejibwa na mashi andi.

—1 Petelo 1:2a

Shi muntu etokeje ku bibibibi byonso bino ukekala kipungwa kingidilwa pa kitatyi kileme, kipandulwe, kifwanyinwe Mfumwakyoy, kya kulonga nakyo mingilo miyampe yonso. —2 Temote 2:21

Mwinyingishei kwikala mu ndoe na bantu bonso ne kwikala bapandulwemo, mwanda shi muntu kepandwilepo kakamonopo Mfumwetu. —Bahebelu 12:14

E kyo kyasusukile ne Yesu nandi panja pa kibundi'mba atokeje bantu na mashi andi.

—Bahebelu 13:12

Mwanda aye Leza, paadi kapangile ne panopantanda pene, wetutongele kala kwikala bu bandi mudi Kidishitu, amba twikale boloke bampikwa bya bukondame kumeso andi mu kisanso. Vwalai bumuntu bupya bupangwe mu kifwa kya Leza, umboloke ne umbuujila bwa bubinebine.

—Bene Efisesa 1:4; 4:24

Kabidi musebo mukatampe ukekalako ne dishinda, ino dikenikwa bu-dishinda dya bu-ujila; wadisubi kakapitemopo, ino dikeka-

la dya boba bonka badi namino; bantu bapitapitamo, eyo, nansha babivila, kebakalubamopo.

—Isaya 35:8

Ino shi tusabe myanda yetu kudi Leza nankyo aye uketulekela bubi bwetu ne kwitutokeja ku bukondame bwetu bonso.

—1 Yoano 1:9

Nanshi byonsololo bino'bi byo bikonakanyibwa'nka nenki, nankyo nenu jingululai biyampe mo mufwanyinwe kwikadila! Mufwanyinwe kwikala bajila, balamatyidile kudi Leza.

—2 Petelo 3:11

Mwanda Leza wemwityile byadi ujila, nenu ikalai bajila mu ngikadilo yenu yonso. —1 Petelo 1:15

Shi banwe babi muyukile kupa benu bana bintu biyampe, nankyo Tata wa mulu po pene, ukatabuka kupa Muya Ujila ku boba bamulomba'ye.
—Luka 11:13

Penepa byo bapwile tu kulomba nabya, kifuko kyo badi bongwidile kyajina bikatampe. Abo bonso-lolo bayulwa Muya Ujila, baalula kusapula mwanda wa Leza kwa kubulwa ne moyo mwine.

—Bilongwa bya batumibwa 4:31

Byobiya nkatula mushipiditu wami munda mwenu, ne kwimunan-gija mu bitungo byami; ino mukalama misonanya yami ne kulonga'yo.
—Ezekyele 36:27

Muya wa Leza byaikele munda mwenu, kemukidipo ba ku bungitu, anha, ke mudi ba ku Muya Ujila. Yewa kadipo ne Muya wa Kidi-shitu, nankyo ke wandi po.

—Bene Loma 8:9

Banwe mukatambula bukomo pakemutuukila Muya Ujila. Penepa mukekale basapudi bami ba kunsapula.

—Bilongwa bya batumibwa 1:8a

Kadi Balanabasa nandi wadi muntu muyampe, muyulwe Muya Ujila ne lwitabijo.

—Bilongwa bya batumibwa 11:24a

Enka bana ba bwanga badi bayulwe ne nsangaji ne Muya Ujila.

—Bilongwa bya batumibwa 13:52

Yehova udi pa bwipi na boba ba mutyima mutyumuke, kadi upandijanga bano namino ba mushipiditu wa kwisasapo.

—Nimboyamitōto 34:18

Ino bintu bino byonso bino'bi i dikasa dyami dyebilonga, . . . i Yehova unena; ino ku muntu o nkatala i ku uno'u, ke kudi yewa udi bu-mulanda, ne mushipiditu wa kwisasa, ne kuzakala pa mwanda wami kadi.

—Isaya 66:2

Yesu wamunena'mba: "Mwanda ka unena'mba: 'Shi ukojeja?' Mwanda kintu kyonso kikokejika kudi yewa witabija." —Mako 9:23

Banwe baswe, kemukizumbazumbai pa mwanda wa kutompibwa

kukomokomo ko mudi nako kwa-ko amba: "I kingi nakyo kibetufikila." Sepelelai po mumona nenu malwa a ku byamalwa bya Kidishitu amba nenu mukasangale bikatampe pakasokolwa ntumbo yandi.

—1 Petelo 4:12, 13

Ukebapampula impolo yonso ku meso abo. Lufu kelukekala'kopo monka, kadi kekukekalapo nansha tu madilo mene nansha mu-voa nansha bisansa, mwanda bintu bibajinji bibapityidila.

—Kusokwelwa 21:4

Kulupila mudi Yehova, ne kulonga biyampe; ikala mu kibundi, ne kulonda byabinebine.

—Nimboyamitōto 37:3

Mwanda aye nandi byaasusukile na kutompibwa, ukokeja kukwasha boba batompibwa.

—Bahebelu 2:18

Leza uleta ndoe, ukatyumwina Satana munshi mwa maulu enu panopano. Buntu bwa Mfumwetu Yesu bwikale nenu.

—Bene Loma 16:20

Popita mu mema'o ami nkekala nobe; ne mu minonga, keikakulo-bejapo, ehe, ponanga mu mudilo kukapi'opo; nansha lubimbi kukwambukila kodi mpika.

—Isaya 43:2

Tuyukile'mba byonso bifikilanga boba basenswe Leza, baaityi-

le mwendele bulongolodi bwandi, i bya kwibamweshi biyampe.

—Bene Loma 8:28

Byamalwa bya moloke i bya ntanda ne ntanda; ino Yehova umunyongolola mu byonsololo.

—Nimboyamitoto 34:19

Bitompwa byonso byemufikile i byonka bifwanyinwe pa bukomo bwa muntu. Leza i wa binebine, kakokejapo kwimuleka bitupu'mba mutompibwe ne bimumutabukile bukomo, anha. Bitompibwa po bifika ko mudi nandi ukemupa bukomo bwa kwibinekenya, amba mumone mwakutambila'mo.

—1 Bene Kodinda 10:13

Yewa unekenya, nkamwimika bu kipanda kya mu Njibo ya Leza wami, kakatambe'mopo nansha dimo. Nkamulemba dijina dya Leza wami ne dya kibundi kya Leza wami, kya Yelusalema mupya ukatuuka mulu kudi Leza wami. Kadi nkamulemba ne dijina dyami dipya. —Kusokwelwa 3:12

Yewa unekenya ukavwala bitoka. Nkikabulepo dijina dyandi mu mukanda wa bumi. Nkamutela kumeso a Tata ne a bamwikeulu na'mba: "I wami."

—Kusokwelwa 3:5

Yewa unekenya, nkamupa lupusa lwa kushikata nami pa lupona lwami, enka mo nanekenyenye

ami nashikata ne Tata pa lupona lwandi. —Kusokwelwa 3:21

Yewa unekenya ukatambula'byo. Kadi nkekalanga Leza wandi, nandi ukekala wami mwana. —Kusokwelwa 21:7

Yewa udi ne matwi, emvwane kinena Muya Ujila ku bipwilo! Yewa unekenya, nkamupa lupusa lwa kudya ku bipa bya mutyi wa bumi udi mu Paladisa ya Leza. —Kusokwelwa 2:7

Yewa unekenya kadi ulaminyine ne kulonga bilongwa byami kufika'nka ne kumfulo, nkamupa lupusa lwa kulela mizo.

—Kusokwelwa 2:26

46 LEZA WISAMBA KOTUDI PA MWANDA WA DILUBU

Balume ne bakaji betundaile kala nabo nebakome (ke ami po unena, i Mfumwetu mwine) amba mwana-mukaji kakifunduka ku mulumyandi. Shi afunduke nankyo, nabya kakisongwa monka. Shi usaka kusongwa, bejokeje na mulumyandi. Mwana-mulume nandi kakilubula mukajandi.

—1 Bene Kodinda 7:10, 11

Enka pamo bwa mwana-mukaji musongwe, nandi i mulamwe ne kijila kya busongi ku mulume wandi'nka pakidi mumi. Shi mulume afwe, nankyo nandi walamununa ne kijila kya busongi ku mulume wandi. Ino shi asongwe na muntu ungi, aye mulume ukidi

mumi, nankyo ukatelwa bu wama-koji. Ino shi mulume afwe, nankyo kijila kya busongi kekikidipo ne lupusa kwadi.

—Bene Loma 7:2, 3

Muntu yense ulubula mukaji wandi, wasonga ungi, wapi mambo a makoji. Yewa usonga mwana-mukaji mulubulwe, nandi wapi mambo a makoji.

—Luka 16:18

Ino ami nemusapwila'mba muntu yense ulubula mukaji wandi pampikwa mwanda wa busekese, nankyo wamulengeja kupya mambo a makoji shi akasongibwe. Kadi yewa usonga mwana-mukaji mulubulwe nandi wapi mambo a makoji.

—Mateo 5:32

Kadi shi naenda kukemulongo-
lwela'mo kyaba, penepa nkeya di-
kwabo kwimupaila ko ndi, amba
kokwa ko ndi ami, nenu mukekale
konka. —Yoano 14:3

Yao ngiya bukidibukidi, umi-
nyina ku kyakyo kyodi nakyo ku-
tyina'mba muntu ungi wakakuya-
ta kilukwa kyobe.

—Kusokwelwa 3:11

Penepa kukamweka mulu kiyu-
keno kya Mwana Muntu, e po pa-
kadila bamizo yonso ya pano pa-
nshi, bayoyokota miyowa, kadi
bakamona Mwana Muntu wiya
umakumbi a mulu ne bukomo ne
ntumbo mikatampe. —Mateo 24:30

Shi muntu amfwile bumvu, ami
ne ino myanda yami mine, umbu-
kata bwa bano bantu ba ino mya-
ka batombokele Leza, babipyama-
mbo, nankyo ami Mwana Muntu
nami nkamufwila bumvu po nke-
ya mu ntumbo ya Tata ne bamwi-
keulu bandi bajila. —Mako 8:38

Nenu tuukijai mityima, mwika-
le ne mityima mikankamane, mwa-
nda kwiya kwa Mfumwetu ke ku-
di pabwipi. —Yakoba 5:8

Mwanda enka mupenenanga
nzaji kitokeji kyatokeja kutundu-
ka ne kupona, e mo mukeila ne
Mwana Muntu'nka nabya.

—Mateo 24:27

(Bamwikeulu) banena'mba: "Banwe bene Ngadilee, le kyo mwimanyine mutala'nka mulu i kika le? Uno Yesu watekunwa umbukata mwenu wakanda mulu, ukeya'mo muswelo umo onka'nka ne o mu-bamumone wenda'wa."

—Bilongwa bya batumibwa 1:11

Penepa bakamona Mwana Muntu wiya mu dikumbi na bukomo ne ntumbo mikatampe.

—Luka 21:27

A baswe, pano twi bana ba Leza, ino'nka mo tukekadila kebyasokwelwe patoka. Kyo tuyukile i kino'mba pakamweka Kidishitu, tukamwifwana mwanda tukamumo-

na mwaikadile. Muntu yense ukulupile Kidishitu namino witokejanga'nka mwatokele aye.

—1 Yoano 3:2, 3

Talai bidi yao ngiya bwa ngivi, i wakatokwe yewa utengele, ulamine ne bivwalwa byandi kutyina'mba wakanda mutaka, ke bamumone mutaka. —Kusokwelwa 16:15

Nenu monka tengelai mwanda Mwana Muntu ukaya'nka pa kitayyi kyo kemutelepo mutyima.

—Luka 12:40

Mwana Muntu ukeya mu ntumbo ya Shandi ne bamwikeulu bandi, penepa ukafuta muntu ne muntu mwendele bilongwa byandi byaalongele.

—Mateo 16:27

MWANDA WA LEZA

Mwanda kekudipo kifumikwa nansha kimo kyaile ku kiswamutyima kya muntu, enhe. I Muya Ujila wadi utangidila bantu, nabo ke banena bya kwa Leza.

—2 Petelo 1:21

Bisonekwa byonso i bisonekejibwe na Leza ku Muya Ujila, byo bya kufundija ne kudingila madingi ne kufundula bilube ne kulombola mwa kwikadila molo-ke.

—2 Temote 3:16

Mwanda obe i kinanu kya ku mau lu ami, kadi i kitokeji kya mu dishinda dyami.

—Ñimboyamitôto 119:105

LOMBELA NE KULEKELA

(Yesu wanena'mba) Talai, mu-
fwanyinwe kulomba namino am-
ba: 'A Tata wetu wa mulu, Buu-
jila bwa dijina dyobe buyukwe,
Bulopwe bobebufike. Kiswamu-
tyima kyobe kilongeke pano pa-
nshi enka mo kikadile mulu. Wi-
tupe ku difuku ku difuku bidi-
bwa bifwanyinwe. Witulekele bi-
bi byo twalongele monka mo tu-
lekelanga boba betulongele bibi.
Kokitulekai'mba tutompibwe,
ino witunyongolole kudi Umbi.
Mwanda bulopwe bonso i bobebone
bukomo ne ntumbo mine,
nyeke ne nyeke. Amena.

—Mateo 6:9-13

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, write in English to:

WORLD MISSIONARY PRESS
c/o
NEW HAVEN, CONNECTICUT 06510

Zaire

LUH

227 Kiluba-Shaba HFA